

GŁOS WĄBRZESKI

Przedpłata: w tygodniu, miesięcznie 1,50 zł, a od poczynienia przez pocztę 20 gr tygodniowo. Wypowiedzi nieprzewidywalnych, przy wzajemnej zgodności, słownie przy, powierzenie imienia, straszenie nie ma prawa być pozostawionych dostawcy gazety, lub awaryjnie przy abonamencie. Za dostawę odpowiadają redakcja i abonenci.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr, za reklamy na str. 3-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszą str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłoszeniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo, w poniedziałek, środę i piątek. Skrytka pocztowa 25. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204.252.

Piątek Grzegorza VII.
Sobota Filipa N. Urbana †
Niedziela Zielone Świątki

Dziś wschód słońca o godz. 3.53 zach. 8.1
Jutro „ „ „ 3.52 „ 8.2
Dziś „ księżycy „ 9.47 „ 1.7

Nr. 62

Wąbrzeźno, sobota 26 maja 1928 r.

Rok VIII

Po raz dziewiąty w wolnej Polsce obchodzimy radośne święta Wiosny i tryumfu Ducha. Od tylu lat bowiem Zielone Świątki przestały być dla nas jedynie uroczystością kościelną i świętem wiosny w przyrodzie, natomiast stały się symbolem Wiosny Wolności i Niepodległości, oraz tryumfem Ducha Sprawiedliwości nad grzechem rozbiorów i niewoli.

Pozatem święta Zesłania Ducha Świętego, od najdawniejszych czasów są świętami nadziei i radości.

Dziewiętnaście wieków upłynęło już od chwili, kiedy Chrystus wysyłając na podbój serc ludzkich dwunastu apostołów, mężów prostych o duszach jasnych, wiernych i szczerych, wlał im w serce nadzieję, iż przezwyciężą im wszystkie przeszkody, pokonają wszechwładztwo ówczesnego imperjum rzymskiego, a ziarno, rzucone ich ręką, rozrośnie się po całym świecie i obejmie setki milionów serc ludzkich.

Wiek każdy przynosił nowe przeszkody i walki; nieraz zdawało się, że jakaś potężna fala zaleje całą tę glebę chrześcijańską, uprawnioną przez apostołów, a jednak zwyciężyła idea Tego, który obiecał swoim uczniom, że będzie z nimi aż do skończenia świata, że po Nim przyjdzie Duch Prawdy i Pocięzyciel, dawca wszelkiego rozumu, mocy i życia.

A kiedy Ojczyzna nasza legła w gruzy, kiedy Bóg zesłał na nas dotkliwą karę w postaci jarzma obcego, które znosiliśmy przez lat 150, to jednak pozostał nam jasny promyk nadziei, iż po latach cierpień, smutków i niewoli nadejdzie kiedyś zmartwychwstanie, tem radośniejsze, iż po przebytej karze naród polski rozpocznie nowe,

wolne i swobodne życie, wspomagane promieniem łaski Ducha Świętego.

Nadzieja ta nie była płonna.

Po najstraszliwszych w dziejach narodów katastrofie wojennej, wyłoniły się — niby mocą Ducha świętego — zarysy wolnej, zjednoczonej i wyposażonej w obfite dary przyrody, Ojczyzny.

Najjaśniejsza Rzeczpospolita Polska zajęła znów należne jej miejsce między wielkimi narodami świata. Duch święty oświecił nas i dodał nam mocy do budowy w najcięższych do pomyślenia warunkach własnej państwowości i własnej armii do obrony granic naszych.

Dzisiaj, po dziewięciu latach zręby naszej budowlanej państwowej, wyrosły już mocno i śmiało do góry. Faktem jest, że Ojczyzna nasza rośnie coraz więcej w siłę i znaczenie.

Zniknął już rozstrój państwowy, jakiego trudno było uniknąć w pierwszych pięciu latach niepodległości, zabudowały się już dawno ruiny i szybkim krokiem zbliżamy się ku osiągnięciu potęgi gospodarczej i politycznej.

Państwo nasze utrwaliwszy swoje granice, zabezpieczywszy je szeregiem umów i traktatów, ostatnio przy pomocy wielkiej pożyczki amerykańskiej dokonawszy stabilizacji naszej waluty, zdobyło równocześnie mocny grunt pod nogami i odtąd prostą już drogą kroczy do zajęcia mocarstwowego stanowiska wśród narodów świata, do zdobycia granitowego piedestału, z wyżyn którego ze spokojem pełnić może nadal swoją zaszczytną misję dla dobra kultury i cywilizacji powszechnej.

I kiedy dzwony świątyni naszych oznajmiają nam uroczystość Zesłania Ducha Świętego, po-

mnijmy, iż właśnie Duch święty dodał nam siły i mocy do przeprowadzenia tego wielkiego dzieła — ugruntowania egzystencji naszej Ojczyzny. Wraz z biciem dzwonów świątecznych złożmy także modły do Boga — Duchą, ażeby umiłowanej Ojczyźnie naszej zesłał jeszcze zupełne uzdrowienie moralne, aby w duszach naszych wskrzesił dawne cnoty narodu polskiego.

Prócz utrwalonych granic, silnej armii, uporządkowanych finansów i wyteźnionej pracy narodu, potrzeba nam bowiem jeszcze mocnej wiary i cnót chrześcijańskich. Bez tego niema przyszłości, niema zwycięstwa narodu i szczęścia dla całego kraju.

A więc niechaj Duch święty umocni nas w tej wierze, niechaj utwali w nas cnoty chrześcijańskie i doda nam rozumu i mocy do pokonania wszelkich zamachów ze strony naszych wrogów na całość granic polskich, do pokonania wszelkich przeszkód i burz dziejowych na drodze do wielkości naszej Najjaśniejszej Rzeczpospolitej.

Uwierzyć musimy, że umiłowana Ojczyzna nasza zdobywszy mocne grunty podwaliny pod swymi przemożnymi stopami — stanie w rzędzie najpotężniejszych narodów miaste, że stanie się przodowniczką najdoskonalszej kultury, cywilizacji i cnót chrześcijańskich, a sława polskiego imienia roznieśnie się po wszystkich kątach globu ziemskiego.

W tej myśli zawołać możemy: **Wstąp Duchu święty w pierś narodu i ustrój nasze serca na wielki ton podniosłej nadziei w świetny lot wolnego już Orła Białego!**

„Święto Druchen“.

Ogólnokrajowa centrala Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej, Zjednoczenie Młodzieży Polskiej uchwaliło przez swą Radę naczelną obchodzić „Święto Druchen“ w czwartą niedzielę miesiąca maja. Tego roku po raz pierwszy zatem równocześnie w całej Polsce żeńskie Stowarzyszenia urządzić będą obchody, związane z kultem Matki Boskiej, Królowej Korony Polski, swej Patronki.

Terażniejszość przynosi ze sobą mało budujących wydarzeń. Psychoza powojenna poprzez zgłuszcza bojów okrutnych jeszcze dymi i daje unosić się niezdrowym oparom, masowa demoralizacja we wszystkich przejawach zanieczyszcza atmosferę. Powietrze, którem odychamy, pełne jest jadowitych miazmatów. Młodzież, która dla wzrostu i stężenia sił moralnych dla ukształtowania serc i dusz potrzebuje czystej atmosfery, żyć i rozwijać się musi w nader niekorzystnych warunkach. Ponad Polską krzyżują się najrozmaitsze prądy, a najwrażliwsza na nie jest właśnie młodzież. Dom rodzinny i szkoła niestety już przestają chro-

nić dzieci przed zgnubnymi wpływami, a nie tylko dzieci, ale młodzież dorastająca potrzebuje tej ochrony. Przecież nie ona zawiniła, że literatura, produkcja kinowa i teatralna, wszelkie kategorie współczesnych rozrywek są jednym bagniskiem.

Organizacja Młodzieży Polskiej przez Stowarzyszenia stara się polepszyć warunki duchowego i cielesnego rozwoju młodzieży. Każde Stowarzyszenie możnaby porównać do oazy, gdzie bije źródło ożywczej, zdrowej wody i powoli zaczyna zamieniać się w strumień, aby napoić mógł większą liczbę spragnionych. W oazach tych zielenią się już młode rośliny, co wyrósłszy w krzewy i drzewa potężne chronić mają ludzi przed spiekotą zmysłów, przed upałem namiętności, przed głodem grzesznych wstrząśnień.

Zjednoczenie Młodzieży Polskiej takich stowarzyszonych liczy obecnie już 3.700, w tem 1588 żeńskich Stowarzyszeń. One to właśnie przygotowują się do obchodów uroczystych, które dla odróżnienia od „Święta Młodzieży“ męskiej, związanego z kultem św. Stanisława Kostki, mają swoje samodzielne i odrębne

„Święto Druchen“, połączone zeszczególnie głęboką i gorącą czcią Matki Boskiej Częstochowskiej, Królowej Korony Polskiej, Patronki żeńskich Stowarzyszeń.

Wspomniana ilość żeńskich stowarzyszonych zespołów skupia czterdzieści kilka tysięcy druhen, czyli członków, rekrutujących się wyłącznie z najszerzych warstw społecznych. Zjednoczenie z siedzibą w Poznaniu przez Związki diecezjalne i Stowarzyszenia lokalne organizuje młodzież ponad lat 14, pozaszkolną, zarobkującą, zatrudnioną pracą w polu, w rzemiośle, handlu i przemyśle. Stowarzyszenia na terenie diecezji chełmińskiej łączą się w Związek w Wąbrzeźnie.

Miejscowe Stowarzyszenie Młodzieży żeńskiej zamierza swoje „Święto Druchen“ obchodzić w niedzielę, dnia 2 czerwca.

Niech starsze społeczeństwo poprze usiłowania młodzieży, poda jej dłoń pomocną, ułatwi jej pracę, odnosząc się z pewnym poszanowaniem dla pomysłów młodzieży. Niech na hasło młodzieży żeńskiej „Sprawie służ!“, odpowie: „Służyć chcę!“.

Pochód śmierci poprzez ulice zatrutego Hamburga.

Liczba ofiar zdradzieckiego fosgenu wzrasta.

Donosiliśmy już o strasznej katastrofie jaka się wydarzyła się w Hamburgu.

Katastrofa ta posiada podkład tak niezwykle skandaliczny i rzucający jasne światło na niebezpieczeństwo, zagrażające pokojowi świata ze strony rzekomo rozbrojonych Niemiec zainteresować ona winna opinię publiczną wszystkich krajów.

Jak podaje prasa berlińska, w porcie hamburskim na półwyspie Wilhelmsburg na rzece Łabie eksplodował olbrzymi rezerwoar, z którego wydzielac się poczęła ogromna chmura trującego gazu, t. zw. fosgenu, najstraszniejszego ze wszystkich gazów trujących, używanego w czasie wojny światowej przez armję niemiecką. Chmura trującego gazu pędzona wiatrem rozprzestrzeniła się, zatruwając robotników. Po zmianie kierunku wiatru chmura z powrotem powróciła na wysepkę Wilhelmsburg, zamieszkaną licznie przez rodziny robotnicze, pociągając dalej ofiary. Dotychczas jest w szpitalach przeszło 300 osób. Ilość zmarłych jest 25 ludzi. Ponieważ zatrucie występuje po części dopiero po 3—4 dniach, chorych przybywa wciąż.

Niebezpieczeństwo zagraża nadal milionowemu miastu, ponieważ chmura trującego gazu toczy się ponad Łabą. Niepokój w Hamburgu zwiększa się jeszcze dzięki temu, że na miejscu katastrofy znajduje się jeszcze około 20-tu takich samych tanków, zawierających fosgen.

W okolicach w których znajdowały się baseny z gazami policja pełni służbę w maskach gazowych.

Dzienniki niemieckie katastrofę tę usiłują tłumaczyć w sposób zupełnie naiwny, mówiąc, że zapas gazu trującego, znajdujący się w Hamburgu, pochodzi jeszcze z czasów wojny i był rzekomo przeznaczony na eksport(?)

Jak wiadomo, traktat wersalski zabrania Niemcom fabrykacji gazów trujących, a politycy niemieccy, wołający na terenie Genewy o powszechne rozbrojenie, stale zapewniają, że Niem-

cy spełniły wszystkie postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie rozbrojenia. Twierdzeniom tym katastrofa ta zadaje kłam.

Jeden z uczonych niemieckich w wywiadzie, udzielonym prasie, oświadczył że pewna ilość fosgenu używana jest przy fabrykacji farb. Fosgen jednak do fabrykacji farb używany jest w bardzo nieznacznej ilości.

Dantejskie obrazy.

Katastrofa hamburska była strasliwym pokazem na jakie niebezpieczeństwa narażona jest ludzkość w przyszłej wojnie. Samoloty i Zepeliny będą mogły zatapiać milionowe miasta w gazie, przed którym nie chroni żadna maska gazowa i nie ma ucieczki do żadnej piwnicy.

Gdy po Hamburgu czołga się żółta chmura zdradzieckiego fosgenu, w mieście odżyły koszarne sceny, strasliwej epidemii cholery z roku 1892.

Na ulicach padali przechodnie opadnięci przez mdłości; na boisku futbolowym tarzali się po ziemi gracze, zaskoczeni okrutnym atakiem gazu.

W pewnym lokalu wyborczym musiano przerwać głosowanie, ponieważ obecni poczęli padać bez przytomności na ziemię.

W 10-kilometrowej odległości od miasta w szczerem polu padali ludzie i zwierzęta.

Otoczenie fabryki Stolzenberga przedstawia niesamowity widok.

Drzewa stoją, jak gdyby objedzone przez gąsienice; na każdym kroku spotyka się trupy zabitych gazem zwierząt, kotów, psów, kur i kaczek.

Na wstępie akcji ratunkowej podjętej przez straż pożarną i policję, zachorowało 10 ratujących i dopiero oddział 100 żołnierzy Reichswehry z garnizonu w Ratzenburgu, zaopatrzonych w doskonałe masy gazowe, oparł się atakowi gazu.

Dopiero ulewny deszcz unieszkodliwił ostatecznie czołgający się gaz.

Komunista Sochacki aresztowany w Berlinie.

W Berlinie zaarrestowano niespodzianie na tajnym zebraniu 20 komunistów, którzy, jak się okazało, tworzyli komitet wykonawczy Komunistycznej Partii Polskiej. Komuniści czując, że pali się im grunt pod nogami u nas, postanowili tym razem obradować w Berlinie.

Wśród aresztowanych znajduje się poseł Sochacki, który przybył z Gdańska. Wszyscy aresztowani zaopatrzeni byli w dolary na sumę około 240 tysięcy złotych. Zebranie zgłoszono jako posiedzenie klubu językownawczego (klub esperantistów). Ponieważ cel i nazwa zebrania zostały fałszywie podane, policja obstawiała wszy-

stkie wejścia, wkroczyła do sali i przystąpiła do sprawozdania tożsamości obecnych.

Przy wylegitymowaniu aresztowano wszystkich zebranych i odstawiono do prezydium policji. Na stole konferencyjnym znaleziono m. innymi odezwe z życzeniami polskich komunistów dla niemieckich. Z powodu zwycięstwa wyborczego, zakończono hasłem: Niech żyje niemiecka republika rad!

Ponieważ aresztowani są obywatelami obcymi, zostaną przez sądy niemieckie pociągnięci do odpowiedzialności za czynne mieszanie się do wewnętrznych stosunków Rzeszy.

Zbrodniczy zamach na pociąg.

Wilno, 24. V. 28. Wczoraj o godzinie 1-ej w nocy między Olkiennikami a Oranami niewykryci sprawcy położyli pomiędzy sztabę żelazną. Pociąg towarowy, zdążający z Warszawy nieomal nie najechał na przeszkodę. Dzie-

ki tylko czujności maszynisty, który wczas zdążył zatrzymać pociąg, unikniono katastrofy. W związku z tem władze śledcze wszczęły energiczne dochodzenie w celu wytropienia sprawców zamachu.

MROKI DZIEJOWE

W ŚWIECIE TRADYCYJ LUDOWYCH

Sobótki w czasie Zielonych Świąt i ich powstanie.

W niektórych stronach Polski jak okiem sięgnąć w dal, widnieją w pierwszy i drugi dzień, a raczej wieczór Zielonych Świąt porozniecane na szczytach i wierzchołkach wzgórz ognie.

Według dzisiejszych wierzeń ludzi piękny i prastary ten zwyczaj uzmysławiać na ową biblijną chwilę, kiedy nad głowami apostołów, oczekujących przyścia Ducha św. pojawiły się ogniste języki. Tyle przynajmniej mówi podanie ludowe.

W gruncie rzeczy jednak sobótki to zabytek prasłowiańskiego święta Słońca, przypadającego właściwie dawniej na wigilję św. Jana.

Kościół katolicki nie chcąc jednak w gwałtowny sposób tępić pogańskich zwyczajów, wolał niektóre z nich przystosować do pojęć chrześcijańskich, co się też szczęśliwie udało. Tak więc pogańska sobótki głosi dziś chwałę Zesłania Ducha Świętego.

Zwyczaj ten nazwano sobótkami w XIV wieku, kiedy biskup poznański Laskarz zakazał tańców nocnych w wigilję pewnych uroczystości kościelnych. Najwspanialsze jednak były podobno tańce w wigilję tj. w sobotę przed Zielonymi Świątami.

To też kaznodzieja krakowski Jan ze Słupca powiada, że „tańczą podczas Świątek niewiasty, śpiewając pieśń pogańską”.

Jeszcze w XVI wieku na sobótkę, którą zawsze obchodzono w sobotę wieczorem przed

jednym ze świąt letnich, zbierali się zawodowi kmiacie z wioski, jak i drużyna i szlachta ze dworu do ognia, roznieconego na pagórku za wioską.

Jan Kochanowski w swej pieśni o Sobótkce tak mówi:

„Tam goście, tam i domowi
Sypali się ku ogniewi”.

W pieśni sobótkowej mazowieckiej słyszymy: „Tam dziewczęta się schodziły”, a pieśń ludu podkarpackiego ostrzega, że:

„Kto na Sobótkce będzie,
Główka go wciąż boleć będzie”

Obrzęd Sobótki po zaprowadzeniu chrześcijaństwa w Polsce, został przeniesiony na czas Zielonych Świątek, w pewnych miejscowościach jednak obchodzi się go ciągle jeszcze w wigilję św. Jana.

W r. 1410 n. p. król Kazimierz Jagiellończyk na żądanie opata świętokrzyskiego klasztoru Benedyktynów zakazał pogańskich uroczystości (sobótek) na Łysej Górze w Zielone Świąta odprawianych. Tymczasem o kilka mil dalej w Czarnym Lesie sobótkę obchodzono około św. Jana, jak o tem świadczy wyraźnie Jan Kochanowski, pisząc swą „świętojańską pieśń” o sobótkce:

„Sobótkę jako czas niesie
Zapalono w Czarnym Lesie”.

A dalej znów mówi nie widząc nic gorszego w zwyczaju, który bynajmniej wiary św. nie obalał:

„Tak to matki nam podały
Same znowu z drugich miały,
Ze na dzień świętego Jana
Zawždy sobótki palana”.

Krótkie wiadomości.

Zmarł nagle poseł rumuński w Budapeszcie Trajan Stirces. Stirces skarżył się podobno na bóle żołądkowe, które miały być spowodowane spożyciem jakiegoś zepsutego pokarmu.

W procesie przeciw członkom Hromady, zapadł wyrok skazujący czterech byłych posłów na 12 lat więzienia.

W najbliższym czasie Ministerstwo Poczt i Telegrafów wprowadza w obieg znaczki pocztowe wartości 25 gr. z podobizną gen. Józefa Bema

Premjer Baldwin zwiedzi w ciągu Zielonych Świątek cmentarze wojskowe dawnego frontu zachodniego. Premjerowi towarzyszyć będzie pani Baldwin oraz kilka wybitnych osobistości wojskowych. Podróż premjera trwać będzie 5 dni.

W ciągu tego czasu uczestnicy wycieczki zwiedzą Saint Omer, Ypres, Arras, Vimy, Amier i Saint Quentin.

W Ameryce dokonano prób z samolotem wojskowym przeznaczonym do bombardowania. Nowy samolot „Napier-Lyon” dzięki systemowi swemu 500-konnemu motorowi może osiągnąć szybkość 300 klm. na godzinę, podczas 10 godzin w ciągu paru minut może się wznieść na wysokość 1000 metrów i unieść 2 torpedy powietrzne z których każda zawiera tonę materiału wybuchowego.

Prezes sovietu Starczyk wraz z członkami miejscowej organizacji komunistycznej trwonili pieniądze państwowe na zabawy i rozpustę.

Grajac w karty Starczyk wygrał od swego komunistycznego kolegi żonę. Prezydium Sowietów potrzebując pieniędzy urządziło fikcyjny napad na kasę zabierając całą gotówkę.

W związku z tem aresztowano 15 osób. O podobnych wypadkach donosi „Komunist” z Odessy, gdzie członkowie sądu sowieckiego z prokuratorem Giermakowem oddawali się pijaństwu w takim stopniu, iż na posiedzenia sądu przychodzili w stanie nietrzeźwym.

Rząd grecki podał się do dymisji.

W kopalni Mather (Pensylwanja) nastąpił wybuch. Wskutek tego 176 górników straciło życie.

W związku z zamachem na handlowego przedstawiciela Sowietów Lizarewa oraz możliwością wydania Beli Kuhna Węgrom, w wielu fabrykach moskiewskich zorganizowano wiece protestacyjne.

Stan zdrowia ministra Stresemanna polepszył się.

W pobliżu Brunświku piorun uderzył w drewnianą szopę, w której schroniło się kilku ludzi. Od uderzenia piorunu szopa zawałiła się, przy czem dwie osoby zostały zabite, 4 zaś ranne.

Dwa konie, znajdujące się w szopie, poniosły również śmierć.

— **Czytajcie i rozpowszechniajcie**
„GŁOS WĄBRZEŃSKI”

Jednak nazwa sobótki nie była powszechną w Polsce. Lud np. mazowiecki i podlaski, nad Narwią i Bugiem zamieszkały, obrzęd ten znał tylko pod mianem „Kupańnocki”.

U Mazurów nadwarمیńskich w wigilję św. Jana, po zachodzie słońca, gospodynie i dziewczęta, zebrane na łące nad strumykiem, rozpalwszy „kupańnockę” patrzyły, czy zebrały się wszystkie; gdyby której nie było, tę uważano za czarownicę.

Następnie biesiadowały, tańczyły przed ogniem i z każdego gatunku przyniesionych pęków ziół rzucały po gałązce w ogień, wierząc, że dym z tych ziół zabezpieczy je od złego. Około północy, mocniejszy roznieciwszy ogień, pozostałe napoje weń wlewały, a jedna z dziewcząt wieniec z różnych ziół uwiwszy, rzucała go na wodę strumyka, śpiewając zapomnianą dziś już piosenkę:

„Oj czego płaczesz moja dziewczyno
Ach cóż ci za niedola?
Oj nie płacz Kasiu, smutnaś po Jasiu
Ach będziesz ci go miała.

O mój Jasieńku, o mój jedyny
Ta stałać mi się szkoda
Uwiłam ci ja piękny wianuszek
Zabrała mi go woda!

Sobótki na Rusi zwie się „Kupała”, a liczne ślady tego obrzędu na Wołyniu, Ukrainie Litwie i Białorusi spisali obszernie tacy pisarze jak Zygmunt Glogier, Klonowicz i inni.

Dwie katastrofy lotnicze w jednym dniu.

Katastrofa w Toruniu. — Aparat strzaskany. — Lotnicy zabici.

We wtorek 22 bm. leciał z Poznania do Torunia samolot wojskowy typu „Potez 27” prowadzony przez pilota Zygmunta Klikse, oraz z obserwatorem por. Janem Szemejką. W chwili, gdy miał w Toruniu lądować, samolot runął z wysokości 50 metrów na ziemię przy strzelnicy Bolesława Chrobrego. Lotnicy ponieśli śmierć na miejscu. Samolot należał do 3 pułku lotniczego w Ławiczu. Jak się dowiadujemy, śp. Kliksa i Szemejko odbywali lot warunkowy z Poznania do Torunia.

Katastrofa lotnicza pod Warszawą.

W ubiegły wtorek samolot wojskowy Fokker 15 szybujący nad Garwolinem zmuszony był wskutek nagłego defektu w motorze do przymusowego lądowania na polu.

Mimo dogodnego terenu samolot przy lądowaniu wyrzucił się i został doszczętnie rozbity. Pilot i obserwator wyszli z katastrofy cało. Szczęśliwie aparat przewieziono do Warszawy.

Straszny wypadek pod Pruszkowem.

Wczoraj w nocy około godz. 24 na przejeździe kolejowym w Żbkowie pod Pruszkowem wydarzył się straszny wypadek.

Ofiarą jego padł mieszkaniec Żbikowa, Adam Barc, który powracał furmanką, zaprzęoną w parę koni do domu. Ponieważ była to już spóźniona pora, gospodarz drzemał.

Na przejeździe kolejowym tuż obok miasteczka, Barca obudził głuchy łoskot. W tej samej chwili z za zakrętu ukazał się pędzący z ogromną szybkością pociąg pociąg pospieszny Nr. 5, dążący z Warszawy do Krakowa.

Wiesniak, chcąc uniknąć wypadku, popędził konie, jednak było już za późno. Lokomotywa ze straszną siłą uderzyła w wóz, miażdżąc go w oka mgnienia i rozrzucając szczątki na kilkanaście

metrów od miejsca wypadku. Spłoszone konie, ocalały od katastrofy wskutek porwania uprzęży, popędziły na oslep w pole.

Barc, który zeskoczył z wozu, ale nie zdołał zbiec z nasypu, znalazł śmierć pod pociągiem. Zwłoki jego znalezione o parę metrów od przejazdu straszliwie zmasakrowane.

O wypadku zawiadomiono władze kolejowe i policję, która natychmiast wszczęła dochodzenie. Okazało się, że Barc wyjechał na tor, gdyż szablany był niezamknięty. Wobec tego droźnika, Franciszka Karpińskiego w którego obowiązkach leżało opuszczenie szlabanu przed przejazdem pociągów, aresztowano i przekazano do dyspozycji władz sądowych.

Wiadomości potoczne

Wąbrzeźno, dnia 25 maja

— **Dotyczy odroczenia i skrócenia czasu czynnej służby wojskowej.** W związku z postanowieniami art. 59 i 60 w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11.1.28 r. w sprawie zmian i uzupełnień niektórych postanowień ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. Ust. Nr. 4, poz. 26), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia:

Sposób ubiegania się o odroczenie.

W czasie pokoju termin odbycia czynnej służby wojskowej może być w myśl art. 53 ust. wy odroczonej:

1. jednemu żywicielowi rodziny, o ile utrzymanie tej rodziny jest zależne od tej pracy i o ile poborowy obowiązek ten istotnie spełnia;

2. właścicielom odziedziczonych gospodarstw rolnych;

3. osobom odbywającym studia teoretyczne i praktyczne.

Starający się o odroczenie na podstawie jednego wyżej wymienionych tytułów winien najdalej do czternastu dni po uznaniu go za zdolnego do czynnej służby wojskowej (kat. „A”) wnieść podanie do powiatowej władzy administracyjnej ogólnej.

Jeżeli okoliczności uzasadniają prawo do odroczenia z tytułu wymienionych w punktach a) i b) ustępu pierwszego powstały po upływie wyżej wskazanego czternastodniowego terminu, należy wnieść podanie najdalej do czternastu dni od chwili zaistnienia względnie uzyskania wiadomości o tych okolicznościach.

Uprawnionymi do wnoszenia podań są poborowi i ich rodzina, tj. ojciec, matka, także nieślubna, dziadkowie i babki, bracia i siostry, zarówno ślubne jak i nieślubne oraz ich ustawowi zastępcy.

Do podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułu, że poborowy jest jedynym żywicielem rodziny, powinien prosić dołączyć następujące dokumenty:

a) wyciąg familijny na podstawie ksiąg ludności stałej, względnie ksiąg metrykalnych lub rejestrów urzędu stanu cywilnego, obejmujący całą rodzinę poborowego.

W wyciągu tym winni być umieszczeni wszyscy członkowie rodziny bez względu na to czy mieszkają razem, czy też oddzielnie. Jeżeli wyciągu takiego z jakichkolwiek przyczyn nie może dołączyć, należy podanie uzupełnić zaświadczeniem urzędu gminnego (magistratu).

b) zaświadczenie urzędu gminnego (magistratu) o stanie majątkowym, dochodowym i zarobkowym prosiącego i jego rodziny.

Zaświadczenie to powinno dokładnie wykazywać stan majątkowy z wyszczególnieniem posiadanych nieruchomości, oraz wartości z posiadanych majątku.

Do podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułu odziedziczonego gospodarstwa rolnego dołączyć należy:

a) dowód sposobu nabycia gospodarstwa rolnego określonego w ust. pierwszym art. 55 ustawy;

b) poświadczenie przełożonego urzędu gminnego i dwóch członków gminy, których synowie pełnią czynną służbę wojskową, że poborowy zajmuje się sam prowadzeniem gospodarstwa, oraz że dochód z gospodarstwa wystarcza na wyżywienie jednej rodziny, złożonej z pięciu osób i nie przekracza trzykrotnie takiego dochodu.

Do podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułu odbywania studiów teoretycznych lub praktycznych dołączyć należy zaświadczenie odnośnego zakładu naukowego, doktórę poborowy w danym roku szkolnym uczęszcza, stwierdzające, że poborowy jest uczniem względnie słuchaczem rzeczywistym (zwyčajnym) danego zakładu naukowego.

Uczniowie terminujący w rzemiośle u majstrów i terminujący w handlu zamiast zaświadczenia zakładów naukowych winni dołączyć poświadczenie odnośnych stowarzyszeń handlowych względnie przemysłowych, potwierdzonych przez właściwą władzę przemysłową lub zaświadczenia izb handlowych i przemysłowych.

W braku stowarzyszeń i izb handlowych względnie przemysłowych zaświadczenie takie winna wydać władza przemysłowa względnie handlowa.

Podania o ponowne odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułów wymienionych w punktach a) i b) art. 53 oraz podania o przyznanie ulgi art. 56 należy wnieść najpóźniej do dnia 1 lipca tego roku, do którego odroczenia udzielono.

Władzami właściwymi do rozstrzygnięcia podań o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułów wymienionych w art. 53 pkt. 1) 2) i 3) oraz te powiatowe władze administracji ogólnej (Starostwa), w których listach poborowych jest wpisany dany poborowy.

Odroczenie czynnej służby wojskowej z art. 53 pkt. 1 może być udzielone:

a) synowi niezdolnych do pracy rodziców, ojca, wdowca, lub matki wdowy, lub nieślubnej matki,

b) wnukowi niezdolnych do pracy dziadków, dziadka wdowca lub babki wdowy tak ze strony ojca jak i ze strony matki, o ile nie posiadają zdolnych do pracy dzieci,

c) synowi legitymowanemu przez następnego małżeństwo niezdolnych do pracy legitymujących rodziców lub wdowca względnie wdowy,

d) synowi uznanemu niezdolnego do pracy ojca, który go uznał,

e) rodzonemu lub przyrodzonemu bratu, osieroconemu przez oboje rodziców (ojca i matkę, względnie przez nieślubną matkę) i do pracy niezdolnego ślubnego lub nieślubnego rodzeństwa,

f) synowi adoptowanemu niezdolnego do pracy przysposobiciela lub małżonków przysposobicieli lub wdowca względnie wdowy.

Wyżej wymienieni poborowi uzyskują odroczenia o ile stwierdzone zostanie, że:

1. osoby, wskazane w punktach a) b) c) d) i f) są niezdolne do jakiegokolwiek pracy zarobkowej z powodu wieku, ułomności fizycznej lub umysłowej,

2) osoby, wskazane w punkcie e) nie mogą zarobkować z tego powodu, że pełnią czynną służbę wojskową, odbywają nauki w szkole, są nieeone, lub nie mogą zarobkować z powodu ułomności fizycznych i umysłowych, o ile w obu wypadkach utrzymanie tych osób jest faktycznie zależnie od pracy poborowego i musi on faktycznie ten obowiązek spełniać.

Odroczenie terminu czynnej służby wojskowej z tytułu odziedziczenia w linii zstępnej gospodarstwa rolnego może być udzielone właścicielom odziedziczonych gospodarstw rolnych, których obszar użytków rolnych (ogrody, grunty rolne, łąki i pastwiska) nie przekracza 24 hektarów.

Udzielenie odroczeń z tytułu odbywania nauki w szkołach i zakładach naukowych, oraz z ty-

tulu terminowania w rzemiośle majstrów lub w handlu (art. 53 pkt 3) może nastąpić pod warunkami, określonymi w art. 57 ustawy.

W świadectwie dołączonym do podania o odroczenie terminu odbycia czynnej służby wojskowej z tytułu odbywania nauk teoretycznych podać należy dokładnie nazwę szkoły, względnie zakładu naukowego, rok względnie kurs nauk, w chwili wydawania świadectwa, oraz okres czasu potrzebny do zupełnego ukończenia studiów w danej szkole lub zakładzie naukowym w normalnych warunkach.

Odroczenia terminu odbycia czynnej służby wojskowej (z art. 52 pkt. 1 i 2) dla jedynego żywiciela rodziny i właściciela odziedziczonego gospodarstwa rolnego udzielane będą na przeciąg jednego roku w sposób następujący:

1. poborowym, którzy stawali w przepisany wieku poraz pierwszy przed komisją poborową tak ogólną jak i dodatkową, przed 1 października i wnieśli podania we właściwym czasie do 1 października następnego roku;

2. poborowym, którzy stanęli w wieku przepisany poraz pierwszy przed dodatkową komisją poborową po pierwszym październiku, a przed okresem głównego poboru i wnieśli podania we właściwym czasie tylko do najbliższego października.

3. poborowym, którzy stanęli do poboru po raz pierwszy lub drugi w tym roku kalendarzowym, w którym kończą 22 lata życia i wnieśli podanie we właściwym czasie do 1 października tego roku, w którym kończą 23 lata życia;

4. poborowi, którzy stanęli do poboru poraz pierwszy, drugi lub trzeci w tym roku kalendarzowym, w którym kończą 23 lata życia, albo stanęli do poboru po upływie wieku poborowego, z odroczeń służby wojskowej korzystać nie mogą.

Poborowi ci, o ile co do nich, zachodzą warunki przewidywania w art. 54 i 55 ustawy mogą wnieść podania w terminie wskazanym niniejszym obwieszczeniem o przyznanie im ulgi z art. 56 ustawy.

1. Na podstawie art. 1 pkt. 56 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11.1.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 26) Minister Spraw Wojskowych zarządza udzielanie w drodze wyjątku odroczeń służby wojskowej do 1 lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 25 lat życia.

Poborowym urodzonym w roku 1906 i starszym, którzy w roku 1927 i 28 korzystali prawie z odroczenia służby wojskowej z tytułu wyższych studiów (art. 57 pkt. b. ustawy w dawnym brzmieniu), o ile przedstawia dowody stwierdzające, że uczęszcza do danego wyższego zakładu naukowego i że są ich słuchaczami rzeczywistymi (zwyčajnymi), a wnieśli podania w przepisany terminie;

2. Poborowym, urodzonym w roku 1907, ubiegającym się o odroczenie z art. 57 pkt. 2 ustawy, którzy udowodnią, że zgłaszali się przed wstąpieniem do wyższego zakładu naukowego ochotniczo do czynnej służby wojskowej, lecz nie zostali przyjęci z powodu braku warunków fizycznych, względnie, którzy przedstawia świadectwo o osiągnięciu z wynikiem przynajmniej dostatecznym II stopnia p. w.

Poborowi, korzystający dotychczas z odroczeń służby wojskowej na podstawie art. 57 pkt. b. dawnej ustawy, którzy w tym roku ukończyli lub ukończą 25 roku życia, mogą otrzymać od właściwego Pow. K-mda Uzup. przesunięcie terminu wcielenia do 1 lipca następnego roku, o ile złożą do dnia 1 czerwca roku bieżącego we właściwej P. K. U. podanie, z dołączeniem zaświadczenia wyższego zakładu naukowego, stwierdzającego, że prosiący jest jego słuchaczem rzeczywistym (zwyčajnym).

c) Poborowym wymienionym w art. 57 pkt. 3 ustawy w nowym brzmieniu do dnia 1 lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 25 lat życia,

d) poborowym wymienionym w art. 57 pkt. 4 znowelizowanej ustawy — do dnia 1 października tego roku kalendarzowego, w którym kończą 22 lat życia.

Odroczenia przewidziane w punktach b) i c) mogą być udzielane jednorazowo, t. j. z góry na okres czasu, w tych punktach przewidziany jednak tylko w granicach, wymaganych dla ukończenia studiów.

Udzielone odroczenie na zasadzie art. 57 ustawy gaśnie samo przez się przed upływem okresu, oznaczonego w tym artykule, z chwilą ukończenia przez poborowego nauki lub opuszczenie zakładu naukowego o czym dany poborowy winien powiadomić do dnia ośmiu właściwą powiatową władzę administracji ogólnej.

Ewidencja odroczonej i dokumenty dla nich.

Poborowi, którzy wnieśli podania o przyznanie im odroczenia z jednego z tytułów, przewidzianych w art. 53 względnie o przyznanie ulgi z art. 56 otrzymują orzeczenie na piśmie, przyznające lub odmawiające im tego uprawnienia.

Orzeczenie, którym przyznano odroczenie czynnej służby wojskowej stanowi dla danego poborowego dokument, stwierdzający jego stosunek

do służby wojskowej przez czas, na jaki odroczenie udzielono. Poborowym, którym Komisja poborowa przyznała ulgę z art. 51 przewodniczący komisji wydaje poświadczenie.

W razie odmownego rozstrzygnięcia przez powiatową władzę administracji ogólnej podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z art. 53 pkt. 1, 2 i 3 względnie skrócenie tej służby w myśl art. 56 ustawy oraz rozstrzygnięcia przez komisję poborową podania o udzielenie ulgi z art. 51 poborowy ma prawo w ciągu dni czterech, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia odmownego orzeczenia złożyć (zażalenie) odwołanie do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Odwołanie to należy wnieść do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej przez powiatową władzę, która orzeczenie wydała, względnie orzeczenie komisji poborowej podała do wiadomości proszącego.

Niedotrzymanie powyższego terminu powoduje utratę prawa do dalszego starania się o jedno z wyżej wymienionych ulg. Dni biegu pocztowego nie wlicza się do tego terminu. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na niedzielę lub święto, termin kończy się dopiero w następnym dniu powszednim.

Wniesienie odwołania nie odracza wcielenia poborowego do szeregu.

Zaskarżenie decyzji komisji poborowej, względnie powiatowej władzy administracji ogólnej, dotyczącej stopnia zdolności do pracy członka rodziny poborowego może nastąpić tylko w związku z odwołaniem, przeciwko orzeczeniu, odmawiającemu przyznania odroczenia terminu odbycia czynnej służby wojskowej.

Panom Burmistrzom, Sołtysom i Przełożonym Obszarów Dworskich polecam powyższe podać do ogólnej wiadomości w sposób w gminie przyjęty.

Ogłoszenie

o powołaniu szeregowych rezerwy na ćwiczenia wojskowe w roku 1928.

Dowództwo Okręgu Korpusu Nr. VIII.

S Z T A B

Oddział Ogólny.

L. dz. 9124|Og.

I.

3) Na zasadzie rozkazu Pana Ministra Spraw Wojskowych z dnia 2 maja 1928 r., wydanego na mocy artykułu 1 pkt. 72. rozporządzenia Pana Prezydenta Rzplitej z dnia 11 stycznia 1928 r. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 4/28, poz. 26.) nowelizującego artykuł 70 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, zostają powołani w b. r. na 4-6-cio tygodniowe ćwiczenia zwyczajne na całym obszarze Rzplitej następujące kategorie szeregowych rezerwy:

1. Podoficerowie i szeregowcy rezerwy rocznika 1901 z piechoty, czołgów i łączności.
2. Podoficerowie rezerwy roczników 1895 i 1894 z wszystkich rodzajów wojska, za wyjątkiem marynarki wojennej.
3. Tacy podoficerowie i szeregowcy rez. roczn. 1902, 1900 i 1899, oraz podoficerowie rez. roczników 1898, 1891 i 1890, którzy podlegali powołaniu na ćwiczenia wojskowe w ubiegłym roku, lecz z różnych powodów ćwiczeń tych nie odbyli.
4. Ponadto podoficerowie i szeregowcy lotnictwa i balonów z roczników i specjalności wojsk. powoływani w roku 1927 na nadzwyczajne ćwiczenia wojskowe i odroczeni do roku bieżącego.
5. Podoficerowie i szeregowcy rez. z rocznika 1900:
 - a) w lotnictwie — tylko mechanicy silnikowi, mechanicy i elektrotechnicy, radiomechanicy i fotografowie.
 - b) w balonach — tylko mechanicy dźwigarkowi i mechanicy wytwórni wodoru.

Dzisiejszy numer jest przedostatni w miesiącu maju. Kto chciałby nie będąc dotąd abonentem zamówić sobie „Głos Wąbrzeski“, niech wypelni poniższy kwit i niech wręczy go listonoszowi. Drugi kwit niech popda swojemu [znajomemu, zachęcając, go aby również zapisał „Głos Wąbrzeski“. Czas to pieniądz — o ile nie zapiszesz „Głosu Wąbrzeskiego“ stracisz wiele.

Kwit na 1 miesiąc na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Abon.	Oprocent. i manipul.	Razem
„Głos Wąbrzeski“	Wąbrzeźno	na miesiąc czerwiec	1,50	0,19	1,69

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę sćiągnąć przez listonosza

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwit. waule poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia

Ćwiczenia odbędą się w czasie od 11 czerwca do 20 października b. r. okresami 4-6-cio tygodniowymi w zależności od kategorii powoływanych rez. względnie rodzajów broni i służb.

II.

Sposób stawienia się powołanych na ćwiczenia.

Szeregowi rezerwy, objęci powyższym rozkazem o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w r. b., otrzymają od Powiatowego Komendanta Uzupelnień imienną kartę powołania z wyznaczeniem formacji i terminu stawiennictwa.

Powołani na ćwiczenia szeregowi rezerwy, winni się udać najkrótszą drogą do formacji wojskowej, wymienionej w imiennej karcie powołania.

Powołany na ćwiczenia ma wyruszyć z domu z takim wyrachowaniem, ażeby stawić się w formacji wojskowej, w dniu i o godzinie wyznaczonej w karcie powołania.

W razie konieczności przejazdu koleją — użyć należy do tego celu dołączony do karty powołania bilet III klasy dla pociągów osobowych, który jest ważny do przejazdu tylko łącznie z kartą powołania.

Kartę powołania należy oddać w formacji wojskowej.

Rezerwista obowiązany jest przynieść z sobą i przedstawić do formacji swoją książeczkę wojskową, wraz z kartą mob.

III.

Zwolnieni od powołania na ćwiczenia w r. b.

Zwolnieni w roku 1928 z ćwiczeń są szeregowi rezerwy, którzy:

1. wyłączeni są od spełniania powszechnego obowiązku wojskowego na mocy ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej
2. w bieżącym lub ubiegłym roku zostali zwolnieni do rezerwy lub stale urlopowani po ukończeniu przepisanej służby w wojsku stałym,
3. na podstawie zezwolenia władzy wojskowej przebywają w okresie ćwiczeń zagranicą, lub którzy otrzymali zezwolenie na dłuższy wyjazd zagranicę przed niniejszym ogłoszeniem.
4. posiadają niebieskie karty mobilizacyjne,
5. pełnią służbę czynną w policji państwowej i policji województwa śląskiego.
6. oraz na podstawie zaświadczeń i wniosków właściwych dyrekcji kolejowych:
 - a) kandydaci kolejowi, kształcący się na kursach służby eksploatacyjnej przy dyrekcjach kolei państwowych w Warszawie Lwowie i Gdańsku,
 - b) naczelnicy stacji, zawiadowcy stacji, dyżurni ruchu, telegrafici, maszyniści i t p. inni funkcjonariusze kolei państwowych

IV.

Przesunięcie okresu odbycia ćwiczeń na turnus następnego tego samego roku kalendarzowego.

A) Szeregowi rezerwy, którzy otrzymają kartę powołania, a którzy z ważnych powodów wymienionych w § 487 względnie w 470 i 473 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, następnie którzy ze względu na śmierć lub nieszczęście w rodzinie lub z innych nadzwyczajnych powodów pragnęliby uzyskać przesunięcie okresu odbycia ćwiczeń na termin późniejszy, niż ten, który wyznaczony im został w karcie powołania mogą wnieść do tej PKU., która wystawiła kartę powołania odpowiednio umotywowaną i udokumentowaną prośbę najpóźniej na dwa tygodnie przed terminem stawiennictwa, wymienionym w karcie powołania.

Do próśb tych nie należy dołączać kart powołania. Na odnośne rozstrzygnięcia P. K. U. może być wnoszone odwołanie w drodze przez P. K. U. do właściwego D-cy O. K.

Jeżeli powołany na ćwiczenia na skutek wniesionej próśby względnie odwołania się do D-cy O. K. nie otrzyma odroczenia przed terminem

stawiennictwa, oznaczonym w karcie powołania — winien bezwzględnie stawić się na ćwiczeniach w terminie wyznaczonym w karcie powołania.

B) Władze państwowe, samorządowe, instytucje społeczne, pracujące dla wojska oraz władze szkolne mogą zgodnie z § 489 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej wystąpić z urzędu o odroczenie ćwiczeń powołanych kartami imiennymi funkcjonariuszy na termin późniejszy lub do roku przyszłego — wnosząc imienne reklamacje do właściwych D. O. K. tylko odnośnie tych pracowników, których ze względu na tok służby nie będą mogli zastąpić innymi w czasie trwania ćwiczeń.

V.

Postanowienia karne.

Szeregowi rezerwy, którzy z własnej winy spóźnią się na ćwiczenia i stawiają się w formacji po terminie wyznaczonym im w kartach powołania, będą pociągnięci — zależnie od okoliczności, — do odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej za niewypełnienie rozkazu powołującego ich do służby wojskowej w terminie nakazanym.

Szeregowi rezerwy winni niestawienia się na ćwiczenia wojskowe mimo wezwania doręczoną im kartą powołania, będą doprowadzeni przymusowo i pociągnięci do odpowiedzialności karnej stosownie do postanowień art. 115 ustęp 2 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej według § 92 (113) Kodeksu Karnego Wojskowego o ile nie ulegną karze za dezercję.

VI.

Obowiązek zameldowania ostatniej zmiany adresu, miejsca zamieszkania lub pobytu.

Na podstawie art. 73 ustęp drugi ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23. V. 1924 r. wzywa się tych wszystkich z spośród rezerwistów, objętych rozkazem o powołaniu na ćwiczenia wojsk. w roku bieżącym, którzy:

- a) nie mają kart mobilizacyjnych oraz tych, którzy:
- b) nie mają w książeczce wojskowej potwierdzenia zgłoszenia w właściwym urzędzie gminnym względnie meldunkowym ostatnio dokonanej zmiany adresu, aby zgłosili się pisemnie lub osobiście bezwzględnie w najbliższym urzędzie gminnym względnie meldunkowym, celem ustalenia ich adresu.

Zgłoszenie się tych rezerwistów leży w ich własnym interesie, gdyż w razie nieustalenia ich miejsca zamieszkania lub pobytu z powodu niedopełnienia przez nich ustawowego obowiązku meldowania się, ulegną — zależnie od ustalonych przez władze administracyjne okoliczności, zgodnie z art. 87 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, — karze grzywny do 500 zł. lub karze aresztu do 6-ciu tygodni albo też obu tym karom łącznie.

Toruń, dnia 9 maja 1928 r.

Dowódca Okręgu Korpusu Nr. VIII.

(-) LEON BERBECKI.

Generał — Dywizji.

— Zbiórka publiczna na rzecz Tow. „Białego Krzyża“. Niniejszem podaję do wiad. że Pan Wojewoda Pomorski reskryptem z dnia 11 maja b. r. L. dz. IV. D. 11169/28, zezwolił Towarzystwu „Białego Krzyża“ w Toruniu na urządzenie zbiórki publicznej przez zbieranie datków pieniężnych u mieszkańców na obszarze Województwa Pomorskiego w dniu 10 czerwca 1928 r. na rzecz Towarzystwa „Białego Krzyża“.

Zbierający winni mieć listy ze stronami numerowanymi liczbą bieżącą, zaopatrzoną pieczęcią urzędową miejscowej władzy policyjnej (wojta, burmistrz), która poświadcza jednocześnie ilość stron. Osobom wydelegowanym przez wyżej wspomniane towarzystwo w celach kwestarskich nie należy czynić żadnych przeszkód w przeprowadzeniu kwesty, o ile stosować się będą do obowiązujących przepisów.

Kwit na 1 miesiąc na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Abon.	Oprocent. i manipul.	Razem
„Głos Wąbrzeski“	Wąbrzeźno	na miesiąc czerwiec	1,50	0,19	1,69

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę sćiągnąć przez listonosza

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia

Palcem wskazywać będą na tych, którzy w „Święto Druchen” nie przystroją siebie żetonem, a okien nalepkami.

Wiadomości kościelne i ruch w bractwach i towarzystwach parafjal. w Wąbrzeźnie.

Sobota przed świętami:

1. Nakazane jest powściągliwość od mięsa
2. Komunia św. o godz. 6.
3. Profetja i święcenie wody od godz. 6-tej.
4. I. Msza św. około godz. 6,30.
5. O godz. 8,30: pogrzeb Juljanny Klejnowskiej z Czystochlebia, z eksportą od szkoły męskiej
6. O godz. 10,30 pogrzeb Franciszki Kowalskiej, z eksportą z ulicy Nowej.
7. III. Msza św. o godz. 11,15.

W pogrzebie wezmą udział:

- Zywy Różaniec Panien w białych sukienkach i z płonącymi świecami. Tow. Śpiewu Młodzieży Żeńskiej św. Cecylji, śpiewa podczas Mszy św. i nad grobem. Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Żeńskiej w mundurkach
7. W I. święto Ziel. Świątek: nabożeństwa jak zawsze: Nabożeństwo o godz. 7,30 z asystą: śpiewa Chór św. Cecylji.
 8. W II. Święto Nabożeństwa jak zawsze: Suma o god. 10,30 z asystą: śpiewa Męski Chór kościelny, Kancelarja parafjalna

Wiadomości potoczne

Wąbrzeźno, dnia 25 maja

— **Zbliżają się żniwa...** czas dać naprawić maszyny rolnicze. Z całym zaufaniem można się zwrócić do znanej firmy Br. Grabowski w Wąbrzeźnie. Szanownym Czytelnikom zwracamy uwagę na dzisiejsze ogłoszenie.

— **Toruń.** (Nowa placówka). Niedawno p. K. Jarociński otworzył w naszym mieście skład bławatów i towarów krótkich przy Staromiejskim Rynku 29. Na dzisiejsze ogłoszenie firmy K. Jarociński zwracamy uwagę Szan. Czytelnikom.

— **Z wycieczki „Sokoła”.** W święto Wniebowstąpienia Pańskiego urządziło Tow. gmin. „Sokół” wycieczkę. Na twarzach/druchoń niemierniej i druchen zauważyć można było pewne zadowolenie czy też radość. Nic dziwnego, ponieważ jest to pierwsza wycieczka. Druży-

Henryk Ford z Detroit

w Ameryce

zakupił dla siebie i żony miejsca rez. za 2 zł

na wieczornicę „Młodzieży żeńskiej”

Niewiadomo, czy przyjedzie, bo w Tuptuchowie wiatr szosę piaskiem zawiął.

(Wiadomość urzędowo jeszcze nie potwierdzona)

na stawiła się prawie w komplecie. Podczas marszu do Niedźwiedzia drużyna śpiewała sobie wesoło. Było to zasługą prezesa, który jakąś magiczną siłą umie nawet martwego do uśmiechu zmusić. Na miejsce przybyszy dzielnym naczelnik z miną Ottela daje rozkaz do rozjeżdżenia się, aby po krótkim wypoczynku z orkiestrą na czele ruszyć do kościoła.

„Berson” na obuwie niedzielne:

Kto nosi twarde obcasy skórzane, w dodatku z podkówkami, ten będzie kroczył ociężale i zmęczy się. Gumowe obcasy Bersona dają natomiast lekką, elastyczną i cichy chód. Szczególnie dla kobiet i dla młodzieży jest obcas Bersona elegancją, nie połączoną ze specjalnym wydatkiem. Obcas gumowy Bersona jest znacznie trwalszym od skóry, utrzymuje obuwie w dobrym stanie i bynajmniej nie jest zbyt ciężkim.

Zwłaszcza podczas słoty jest obcas Bersona niezrównany. Skóra cierpi pod wpływem wilgoci, staje się miękką i zdeptuje się szybko. Obcas Bersona jest odpornym, nie traci formy i oszczędza obuwie — opłaca się zatem sownicie.

W Ameryce obuwie każdego wieśniaka jak i mieszczanina zaopatrzone jest w obcasy gumowe. Nie noście i Wy tedy butów inaczej, jak z obcasami gumowymi Bersona. Poczyńcie raz próbe, a będziecie wdzięczni za radę. Na początek dajcie sobie przez szewca przybić obcasy gumowe Bersona na Waszych bucikach i butach świątecznych.

Mszę św. odprawił ks. prob. Łowicki, honorowy członek Towarzystwa, który też w serdecznych słowach przemówił do braci Sokolej Z kościoła ruszył pochód do dworu p. Mieczkowskiego, również członka honorowego i współzałożyciela Towarzystwa. Ogólny podziw wywołał precydujny park stylu francuskiego niemiej Muzeum.

Po tej mielej i pouczającej rozrywce, p. Mieczkowski z staropolską gościnnością podejmował całą tą gromadę śniadaniem. Punktualnie o godz. 14 wyruszone w dalszą drogę do Dębowejłaki. W drodze tej wycieczka co do liczby się zwiększyła, a to przeważnie z przybyłych gości.

W Dębowejłacie na dźwięki orkiestry, zebrała się prawie cała wieś. Ćwiczenia oddziałów wypadły bardzo dobrze, za co poszczególne drużyny zbierały huczne oklaski. Dla amatorów strzelania urządzone były strzelnice.

Ciężkie czasy — na dobre kielbasy

Dlatego ceny naumyślnie niższe na 2 zł (miejsce rez.) 1,50 I. miejsce, 1 zł II. miejsce, wstęp na salę 0,50 zł. Kto nie wierzy, przekona się, jeżeli w niedzielę, dn. 3. VI. na wieczornicę „Młodzieży żeńskiej”

Wieczorem odbyła się zabawa taneczna w oberży pana Stachowskiego, która zgromadziła obywatelstwo z wioski i okolicy. Bawiono się ochoczo i harmonijnie do późnej nocy. Po odśpiewaniu „Wszystkie nasze dzienne sprawy”. Towarzystwo ruszyło samochodem do Wąbrzeźna z powrotem.

Cała wycieczka wypadła ze strony organizacyjnej bardzo dobrze, poświadczając o energicznej pracy zarządu, któremu Cześć.

(Obecny)

— **Napad rabunkowy.** W nocy z d. 22 na 23 bm. dokonano napadu bandyckiego, na dom Franciszka Kosińskiego w Ludowicach pow. wąbrzeńskiego — kilka zamaskowanych bandytów, 1.0 rzy z rewolwerem w ręku, steryzowali domowników i zamknęli ich w piwnicy. Po spłodowaniu mieszkania w poszukiwaniu za pieniądze, bandyci nie znalazłszy żadnej gotówki opuścili dom nie zabrawszy nic.

Wszystkim naszym Czytelnikom,
Przyjaciółom i Sympatykom pisma
naszego zasyłamy z okazji

Świąt Zesłania Ducha Świętego

nasze szczerze życzenia

WYDAWNICTWO i REDAKCJA

„Głosu Wąbrzeskiego”

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Wąbrze-no.** Dziś o godz. 7.30 wieczorem zbiórka Stow. Kat. Młodzieży Żeńskiej w „Ognisku”. Przybycie wszystkich druhen konieczne.

— **Zieleń.** Zebranie Kółka Rolniczego odbędzie się w drugie święto Ziel. Świąt o godz. 4 po poł. na sali p. Sroki. Zarząd.

Dukiem i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego” (B. Szezuka) Wąbrzeźno. Redaktor odpowiedzialny Bolesław Szezuka Wąbrzeźno. Za dział ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Służąca

może się zaraz zgłosić najchętniej z wioski

Zgł. przyjmuje Kolejowa 49 I piętro

Sprzedam

samochód Ford

w bardzo dobrym stanie na dogodnych warunkach.

Gdzie wskaże Gł. Wąb.

KINO-TEATR

W I święto, dnia 27 go maja 1928 r.

SENSACJA

Tom Mix

ulubieniec starych i młodych, król cowboyów, słynny jeździec ukaże się na obrazie

Ostatni wyścig

Niebywały dramat sensacyjny w 7 aktach osnuty na tle życia poszukiwaczy złota

Niewidziane dotąd wyścigi wozów, spryt i tempo gry.

NADPROGRAM

Przedstawienie dla dzieci o godzinie 4-tej po połudn.

Zawiadamiamy Sz. Klientelę, iż p. Kwieciński Stanisław w Kowalewie Rynek 1 objął ponownie obowiązki naszego zastępcy i prosimy zwracać się do niego z wszelkimi sprawami ubezpieczeniowymi Tow. Ubezpieczeń „Silesia” Sp. Akc. oddz. w Toruniu

Ochotnicza Straż Pożarna

w Czystochlebiu

urządza dnia 28 maja 1928 r.

w ogrodzie p. Marasińskiego

koncert ogrodowy

własnej orkiestry

a następnie w sali

tańce i różne urozmaicenia

Dla wygody wycieczkowiczów uruchomiony został autobus z Wąbrzeźna Rynek z przystankiem Park Miejski do Czystochlebia od godziny 3 począwszy do końca zabawy za minimalną opłatą 30 gr. od osoby.

O dobrą i rzetelną obsługę starać się będzie troskliwie Zarząd, prosząc gorąco wszystkich mieszkańców tak Czystochlebia jakoteż Wąbrzeźna i okolicy o łaskawe poparcie

Zarząd Straży Pożarnej

Skradzioną książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Rzeszów niniejszem

unieważniam
Sebestjan Miorzwa,
Książki,

Umieblowany pokój

z osobnym wejściem do wynajęcia
Wiadomość w administracji Głosu Wąbrzeskiego

Dlatego też winien każdy rolnik nabywać kosy w firmie

FABRYCZNY SKŁAD RĘCZNIKÓW KUTYCH KOS

FR. ADAMCZAK-POZNAŃ, Wąly Król. Jadwigi 11

Telefon 56-75 Fabryka istnieje od r. 1835 Adres telegr.: „KOSA” Poznań

Kupno bez ryzyka, albowiem każda kosa ręcznikowa, którą w użyciu okazała się niedobra, zamienia się bezpłatnie i franco na inną. — O dobroci mych kos ręcznikowych świadczą najdobrotliwiej podane poniżej 3 z wielu tysięcy listy pochwalne.

West Chicago Ill., 3. 10. 27.
R. R. Easton ave U. S. A.

SZAN. PANIE F. ADAMCZAK

Niniejszem zasylam Panu serdeczne podziękowanie za przesłanie mi kos z pańskiej fabryki do St. Zjedn. Ameryki, które to zamówił mój brat dla mnie w Polsce. Jestem b. wdzięczny Panu za to. Są to kosy b. wyborne jak pod względem stali tak i wykonania. Tutaj takiej kosy się nie widzi w użyciu.

Zycząc Panu dobrego powodzenia i licząc na zamówienia kreślę się z szacunkiem

ANTONI JORDANEK

Ceny na rok bież. są następujące:

cm	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120
A	10,25	11,—	11,75	12,50	13,25	14,—	14,75	15,50	16,25	17,—	17,90	18,50
B	8,—	8,50	9,—	9,50	10,—	10,50	11,—	11,50	12,—	13,—	13,—	14,—
C	5,75	6,—	6,25	6,50	6,75	7,—	7,50	8,—	8,50	9,25	9,25	10,—

Objasnienie co do gatunków A, B i C.

A. gatunek kos ręcznikowych z solingenowskiej stali marki „Kosa Poznańska” lub „Kosuszków”

B. gatunek kos ręcznikowych z soling. stali marki „Bartosówka” o wadze lżejszej

C. gatunek kos lekkich formy wiedeńskiej (fason mniej kolistych).

Przy odbiorze 1 tuz. ednorazowo dołączam 1 kosę gratis

Osełki i wszelkie przybory do kos obliczam korzystnie. Wysylam za zaliczeniem pocztowym to zn., że płaci się za przesyłkę na pocztę. Agenci ze sfer wojsk. pożądani

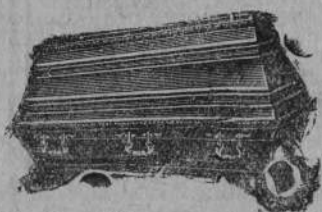
✠
W środę, dnia 23 maja br.
Stwórca Wszechmocny raczył
powołać do Siebie naszą gorli-
wą drch. zastępować śp.

Franciszkę Kowalską

Wieczny odpoczynek racz jej
dać Panie

**Stow. Rat. Młodzieży żeńskiej
w Wąbrzeźnie**

Pogrzeb odbędzie się w sobotę,
dnia 26 bm. o godz 10.30 przed poł.
z domu żałoby przy ulicy Nowej.

Z powo-
du korzy-
stnego
zakupu
surowca,

obniżyliśmy ceny trumien

o 50 procent

**i sprzedajemy takowe
po niższych cenach**

Prosząc o łaskawe poparcie naszych
przedsiębiorstw

z poważaniem

**T. Ballski, I. Barylski, M. Sopolński,
K. Różyński, E. Reich**

SAPON

z „koszulka“
najlepszy środek do prania białizny.

„A S A N“

do bielenia białizny.

Środki pod gwarancją nieszkodliwe, od 20 lat
chlubnie znane i nagrodzone złotymi medalami

Zważać na znak ochr. „Koszulka“ Do nabycia wszędzie

Chem. Fabr. „Ergasia“ C. Narórski Starogard-Pomorze

Dla Towarzystw

**afisze, zaproszenia,
programy, bilety**

wykonujemy szybko i po cenach
bezkonkurencyjnych

„GŁOS WĄBRZESKI“

Przybłąkał się
pies (wilk)
właściciel może go
odebrać

Główny Dworzec 34

**Dom
murowany**

z o gredem do sprzedania
Wiadomość Podgórna 3a

Poszukuję
pomocników
malarskich
na stałą pracę

Jabłoński, mistrz
malarski
ul. Kolejowa

Nowo założony

oddział w Toruniu

przy Staromiejskim Rynku 29

pod firmą

K. Jarociński

Hurtownia Bławatów Poznań

Poznań — Gniezno — Toruń

Poleca

Materiały wełniane na suknie, płaszcze, kostjomy, oraz ubrania męskie.
Dalej wszelkie towary bawełniane, muśliny, satyny, perkale, popeliny, woale, płótna,
inlety, dreluchy, stołowiznę, koldry watawane, firany kapy
Bogato zaopatrzone skład towarów krótkich, fartuchów, towarów dzianych,
bielizny damskiej i męskiej.

PARASOLE

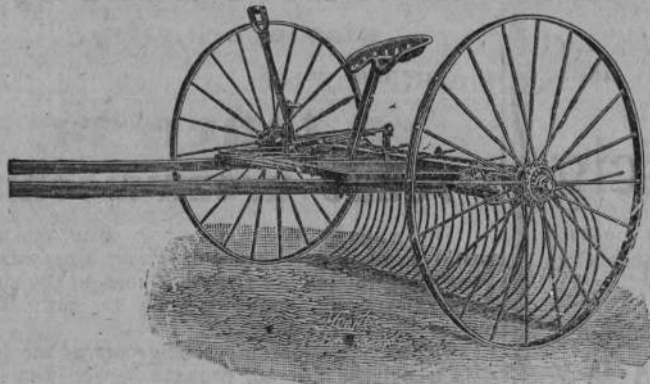
PARASOLE

Wszelkie towary firm renomowanych krajowych jak i zagranicznych.

Szan. Publiczność uprzejmie uprasza się o łask. zwiedzenie mego Oddziału w Toruniu bez przymusu kupna.

☞ Ceny bardzo umiarkowane, lecz ściśle stałe. ☜

Baczność Rolnicy! — Zniwa nadchodzą!

**Masz w porządku zniwiarki, młoc-
karki, lokomobile, grabiarki, itp.?**

Sprawą zaufania jest naprawa każdej maszyny.

Tylko do solidnej i fachowej firmy zwróć

się w tej sprawie — a przekonasz się, że

zaufania twego nie zawiedzie znana firma

Br. Grabowski

zakład ślusarsko-mechaniczny

Wąbrzeźno

ul. Przemysłowa

Telefon nr. 115

Za fachowe i sumiennie wykonane prace i naprawy przyjmuję pełną gwarancję! — Na żądanie wysyłam
fachowych ludzi na miejsce.